För det bästa i radio, elektriska-apparater och arbeten skriv, telefonera eller besök
Schumacher—MacKenzie —Kummen Ltd.
THE ELECTRIC SHOP
187 Portage Ave., Winnipeg.
Telefon 86 603

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN IS THE LARGEST AND HAS THE GREATEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA.

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

ÅRG. (YEAR) 34. (Lösnummer 10 Cts.) WINNIPEG MANITOBA, TORSDAGEN DEN 18 NOVEMBER 1926. (Lösnummer 10 Cts.) Nr 46

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

PROV. LIBRARIAN DEC 26 WINNIPEG

Canadas parlament sammankallas den 9 december.

T. f. premiärminister J. A. Robb har undertecknat kallelsen på grund av Kings frånvaro.

Val av talman 10 dec.

Det canadensiska parlamentet kommer att öppnas i Ottawa den 9 nästkommande december. T. f. premiärministern J. A. Robb undertecknade kallelseordern efter guvernementets sammanträde den 19 dennes, då Hon. Mackenzie King på grund av Imperiekonferensen uppehåller sig i London. Efter de officiella öppningshögtidligheterna den 9 sammanträder parlamentet den 10 för att välja talman, och så ajourneras mötesförhandlingarna till måndagen den 12, då trontalet kommer att uppläsas.

"Guvernementet hoppas" sade mr. Robb till en journalist vid en intervju, "att genom ett gott samarbete med den officiella oppositionen trontalet kan bliva uppläst på en dag. Efter detta komma de från föregående parlamentssammanträde bordlagda frågorna att upptagas till behandling."

Mr. Robb uttryckte bland annat också den förhoppningen att de viktigare förhandlingarna kunde hinna bli avslutade före julen, ty då upplöses parlamentet igen för att åter sammanträda först i slutet av januari 1927. Premiärministern Mackenzie King och justitieministern Ernest Lapointe avresa från London den 1. december, och komma att bägge närvara vid öppningshögtidligheterna. På grund av att det beräknas, att trontalsförhandlingarna och de kvarvarande motionerna från föregående parlamentssammanträde säkert komma att upptaga all tid för parlamentet före jul, anses det uteslutet att nya frågor kunna komma under behandling före januarisammanträdet.

Under premiärminister Mackenzie Kings och justitieministerns Londonvistelse har en intim telegrafförbindelse mellan dessa och de härvarande ministrarna ägt rum. Ingående insatta i alla guvernementets förhandlingar under denna tid.

Vidare meddelas det från guvernementets sammanträde att den officiella middagen och mottagningen i samband med parlamentets öppnande komma att avhållas fredag den 10 på kvällen. Likaledes meddelas det att general-guvernören Excellensen och Viscountesse Willingdon kommer att mottaga parlamentets ledamöter i början av januari månad nästa år.

Den engelska kolarbetarestrejken beräknas att ha kostat England 400 miljoned pund.

Årets Nobelpristagare utsedda i Stockholm.

Bernhard Shaw tillerkänd Nobelpriset i litteratur.

Nobelkommittén i Stockholm sammanträdde den 11. och 12. ds., för att utse årets nobelpristagare. Till innehavare av årets litteraturpris utsågs den engelske författaren Georg Bernhard Shaw. Kemipriset tillerkändes Theodor Svedberg vid Uppsala universitet, och fysikpriset vanns av professor Jean Baptiste Perrin vid Sorbonneuniversitetet i Paris. De från år 1925 kvarstående Nobelprisen i fysik och kemi utdelades också vid detta tillfälle och Professor Richard Sigmindy vid universitetet Goettingen i Tyskland blev utsedd till 1925 års kemipristagare, medan fysikpriset uppdelades mellan professorerna James Frank vid Goettingen och Gustav Halle vid Halle universitet.

Den mest intressanta pristagaren torde vara Bernhard Shaw, den 70-årige engelske författaren och socialdemokraten som nu kommer i åtnjutande av ett av världens mest ansedda erkännanden för sina litterära skapelser. Bland hans förnämsta verk märkas: "Plays, Pleasant and Unpleasant," "Widowef's House," "Mrs. Warrens Philander" samt "Back to Methusalem." Som politiker och talare har han också gjort sig ett stort namn. Om också han varit känd för rätt så radikala uttryckssätt, har han dock bland engelska politiker gjort sig ett stort namn, och han är säkert en av landets mest omtalade och omdisputerade personligheter. Meddelandet om att han blivit utsedd till årets Nobelpristagare syntes för-

(Forts. å sid. 4.)

Republikansk seger i Grekland.

Stor majoritet vid valen för det republikanska partiet.

Republikanerna vunno en glänsande seger i Grekland, enligt senaste telegram från Atén. Partiets röstmängd uppgår till ungefär två tredjedelar av samtliga avgivna röster. Valet som hölls den 7 dennes motsågs med stor spänning överallt på Balkan, då det antogs att det rojalistiska partiet skulle vinna en lättköpt seger över det republikanska, och således frågan om konungadömets återupprepande åter bliva aktuell. Meddelandet om det oväntade stora nederlaget kom därför synnerligen överraskande för de rojalistiska undersåtarna, vars chanser att kunna omändra landets konstitution nu äro så gott som inga.

Grekiska guvernementet blir efter valet helt ommöblerat, och av de 287 representanterna komma 140 att utses från det republikanska partiet 110 från det rojalistiska och de resterande 15 tillkomma vänsterrepublikanska partiet.

NAMNEN FÖR DAGEN.

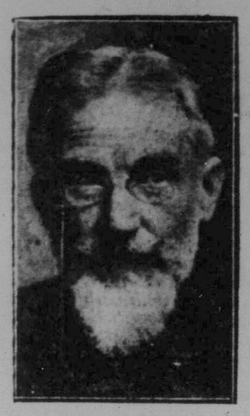

Bernhard Shaw, årets Nobelpristagare i litteratur.

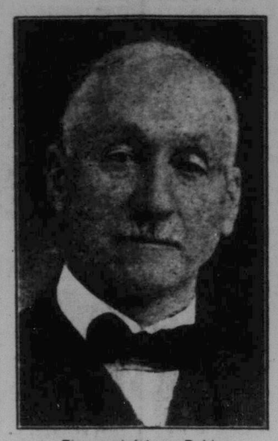

Finansministern Robb som sammankallat parlamentet.

Överdomare Brown, Kungl. Tullkommissionens ordf.

Skand. avdelningen av Young Liberal Club reorganiserad.

J. A. Hägglund vald till president med acklamation.

Vid ett möte med skandinaviska liberaler d. 12 ds., reorganiserades skandinaviska avdelningen av Young Liberal Club. Till president för terminen 1926—27 valdes J. A. Hägglund med stor acklamation. Övriga medlemmar av styrelsen blevo: Edward Fossey, Starbuck, vice president, S. W. Goerwell, sekreterare, och Arthur Andersson, kassör. Till medlemmar av den exekutiva kommittén invaldes: C. Bergman, Teulon, Robert Johansson, St. Vital, Lawrence Larsson, Starbuck, Neil Olsson och Carl-E. Rydberg, Winnipeg. Klubbens verksamhetsfält kommer att omfatta hela Manitoba och om möjligt Saskatchewan och Alberta.

Klubbens president J. A. Hägglund höll efter valet ett tal, vari han påpekade nödvändigheten av den nybildade skandinaviska sektionen av Young Liberal Club, samt berörde den politiska situationen i landet, med särskild uppmärksamhet riktad på Manitoba, och sekreteraren Mr. S. W. Goerwell framhöll betydelsen av kooperation mellan alla skandinaver av liberal åskådning.

Exekutiva kommitteen tillsammans med styrelsen sammanträder den 22. ds. för att utformera ett arbetsprogram.

Pågående arbetet vid de norska stenhuggerierna torde komma att nedläggas för en tid framåt. Anledningen härtill är kronkursens växlande stegring, varigenom all export t. v. är utesluten, åtminstone så länge arbetslönerna hållas på samma nivå som nu. Arbetarna ha uppsagts på 14 dagars uppsägningstid, och den 1 november kommer sålunda allmän stillhet att råda även inom den norska stenindustrien. Avtalet med stenarbetarna utlöper den 1 maj 1927 och det torde bero på huruvida arbetarna dessförinnan äro villiga att gå med på lönereducering om norska stenindustrin åter kan tagas upp.

Manitoba-liberalernas valprogram utformas.

Konferens med ledarna avhålles i Winnipeg den 23. ds.

Liberala partiets ledare i Manitoba samlas i Winnipeg den 2 november för att utse sina kandidater för det kommande provinsvalet. Kommittén sammanträder i huvudkvarteret i Chambers of Commerce building och kommer att bliva mycket intressant. Bland viktigare frågor som komma att behandlas är val av ledare för partiet då som bekannt den förre ledaren Hon. T. C. Norris avsagt sig sitt uppdrag.

En annan viktig fråga som kommer att behandlas är samarbetet mellan Bruckens regering och partiet i anslutning till den kommande valkampanjen, och det förmodas att denna fråga kommer att få en god lösning.

ARBETSLÖNEN I SVERIGE under år 1925 är enligt socialstyrelsen 114 procent högre än 1913.

LANTBRUKETS HÖSTMÄSSA öppnas den 23 dennes i Göteborg och omfattar 500 nummer.

En högtidlig vigselceremoni i Belgiens huvudstad.

Astrid och Leopold vigdes i den åldriga S:t Gudule katedralen.

Storslagna hyllningar.

Sällan eller aldrig har väl ett furstebröllop ägt rum under sådana storslagna ovationer från folkets sida som Prinsessan Astrids vigsel med den belgiske kronprinsen. Redan vid pansarkryssaren Fylgias ankomst till Antwerpen den 10 ds., märktes hur ytterst populär den unga svenska furstnan blivit, och från tidigt på morgonen ända till dess Fylgia på formiddagen lade till vid kajen i Antwerpen kantades stränderna runt om det avspärrade området av en förväntansfull folkmassa. När fartyget nådde till, stod Astrid på kommanddobryggan och så snart hon fick se sin prins, kastade hon genast en slängkyss till honom samt skyndade sig ned mot landgången. Folkmassan som såg detta, började genast hurra och vifta, och med ett hade hon också vunnit alla belgares hjärtan genom sitt naturliga och okonstlade uppträdande. På landgången möttes de bägge unga för första gången officiellt i det nya fosterlandet, och en öm kyss följde på den litet stela mottagningsceremonien. Att detta var ett brott mot konvenansen bekom tydligen inte de unga, de voro för helt upptagna av glädjen att få träffa varandra, och de fäste sig tydligen mindre för det som ansågs vara i överensstämmande med ceremonierna än det som deras unga lyckliga fordrade.

Ankomsten till Bryssel följande dag var också präglad av en hjärtlighet och glädje som strålade brudparet till mötes av de väntande Brysselborna, och den stora folkmassa som samlades för att hylla dem vid deras intåg i huvudstaden överträffade nästan den folkskara som samlades vid fredsslutet. Det var sol och stämning över den vackra belgiska huvudstaden, och det var en festdag för alla, en glädjedag som firades av både höga och låga. Kanonerna dånade och gatorna fram till den åldriga och traditionsrika katedralen S:t Gudule ekade av hurrarop och välkomsthälsningar.

Tiotusen soldater bildade häck genom gatorna, och flygande fanor och klingande spel, paktvagnar och färgrika toiletter, blommor och flaggdekorationer bidrogo till att giva staden en festlig prägel och göra dagen till en minnesdag för alla.

Bröllopsprocessionen var också mycket stor och ridande kyrassiärer anförde och avslutade den. I den första vagnen åkte den kungliga hovmarskalken och så kom det belgiska kungaparets och kronprinsens vagn. Tredje vagnen förde Prins Carl och prinsessan Ingeborg samt bruden fram till kyrkan, och så följde hela raden av bröllopsgäster och inbjudna i allt ett femtiotal vagnar. Folkmassans blickar drogos naturligtvis först och främst till bruden, som strålande glad hälsade sina nya undersåtar med ett hjärtevinnande leende. Hennes nordisk skönhet och enkla upp-

(Forts. å sid. 4.)

Canada står inför en hotande järnvägsstrejk.

Rösterna för strejken anses vara i majoritet.

Förberedelserna för en järnvägsstrejk pågå för närvarande i Ottawa och regeringen har låtit sig göra underkunnig om läget. Efter allt att döma synes en strejk i en snar framtid så gott som oundviklig, såvitt inte en uppgörelse kan komma att träffas. Resultatet av omröstningen kommer troligen att delgivas redan i slutet av denna vecka, kanske först på måndagen, men redan nu tro de ledande inom strejkorganisationerna att resultatet kommer att bliva för strejk. Dock kan intet definitivt sägas förrän rösterna räknats från de 15,000 konduktörerna och övriga järnvägsmännen som komma att beröras av den hotande faran. Aldersvice presidenten för Order of Conductors anlände till Ottawa den 15 ds och befinner sig nu i Montreal för att underhandla med ledningen. Vice generalchefen Ash Kennedy vid Brotherhood of Locomotive Engineers and Firemen ankom till Winnipeg häromdagen och blev intervjuad men ville ej göra något uttalande om läget. Han erkände emellertid, att det såg mycket mörkt ut för att få till stånd en vänskaplig överenskommelse.

Detta är det första strejkhotet från järnvägsmännens sida sedan världskriget, och att hotet är allvarligt menat behöver icke diskuteras. Om Canada skulle komma att gå en järnvägsstrejk till mötes, kunna följderna härav icke överblickas, alldenstund hela landets ekonomiska välstånd är helt beroende på export och därmed följande järnvägsförbindelse med exporthamnarna. En strejk just nu skulle också komma att medföra vittgående följder för farmarna som på så sätt iske skulle kunna bli i stånd att avsända sina jordbruksprodukter.

Stora rörelser lära emellertid vara i aktion för att kunna bilägga konflikten, och man får ju vara optimistisk och hoppas på att en vänskaplig överenskommelse skall kunna träffas mellan de stridande parterna.

Staunings stora krigshjälpsförslag mottages kyligt.

Förslaget tar icke alls det onda vid roten.

Regeringens stora krishjälpsförslag får icke något vidare välvilligt mottagande av de övriga partierna, vilkas ledare gjort sådana uttalanden, som varsla om kristid för regeringen själv.

De konservativas ledare i folketinget landsdomare Pürschel avvisar fullständigt förslaget om en extra förmögenhetsskatt.

Den moderata vänsterns ledare f.d. statsminister Neergaard yttrar bl. a., att förslaget icke tager det onda vid roten. Kanske är det möjligt att det kan göra någon lättnad, men som helhet är det förfelat. Det gäller först och främst att få ner skatterna i Danmark. Vi måste finna medel, som kunna hjälpa alla. Regeringen kommer också med förslag, som ställa nya krav på den sociala lagstiftningen och som toppen på kranskaken ett förslag om ytterligare beskattning av kapitalet.

Ny ordförande i Kungl. tullkommissionen.

Överdomare Brown utsedd till ledare av kommissionen.

Sir Francois Lemieux har avgått från sin befattning som ordförande i den kungliga tullkommissionen, och har blivit efterträdd av överdomaren J. T. Brown från Saskatchewan, som var den äldste delegaten i kommissionen, och han har i sin tur efterträtts av domaren Ernest Roy från Quebec. Förändringarna ha skett i dagarna och utnämningen verkställts av den tillförordnade regeringschefen J. A. Robb.

Vid kommisisonens sammanträde i Quebec den 17. ds., framlades detta meddelade för de församlade medlemmarna genom följande skrivelse:

"Honorable Sir Francis Lemieux, överdomare vid Högsta Domstolen i Quebec, har framlagt sin avskedsansökan som ordförande för kommissionen på grund av det stora arbete som är förknippat med hans syssla som överdomare, samtidigt som hans höga ålder lägger hinder i vägen för att han skall kunna ägna sina krafter i större utsträckning åt kommissionens arbetsuppgifter. Guvernementet har därför beslutat att bevilja hans ansökan på föregivna grunder. Guvernementet har vidare beslutat att till hans efterträdare utse Överdomaren Brown från Saskatchewan, kommissionens åldersman. Sir Lemieux blev anmodad att föreslå guvernementet en efterträdare, och med anledning därav förordade han Brown, såsom varande kommissionens äldsta medlem, till denna ansvarsfulla syssla, och Guvernementet tillstyrkte detta förslag och utnämnde med stöd av detsamma Brown till kommissionens ordförande."

Turkiska arméer på marsch mot italienska gränsen.

Fascistdemonstrationerna i Italien framkalla oro.

Fyra turkiska armédivisioner marscherade i dagarna mot den italienska gränsen vid Anatolia, för att skydda Tyrkiet för ett befarat ingrepp från Italiens sida. Omfattande mobiliseringsorder ha även utgått från högkvarteret i Konstantinopel, och det allmänna läget i Turkiet är ytterst oroligt. Det anses att de senaste fascistdemonstrationerna innebära ett direkt hot mot Turkiet, och de omfattande mobiliseringarna äro Turkiets svar på detta hot.

Mustapha Kemal Pascha är initiativtagaren till detta steg, och har i ett nyligen hållet tal uttryckt som sin åsikt, att Mussolinis hållning överför Turkiet innebär ett direkt hot mot landet, och allt tyder på, säger statschefen, att Italien har sin uppmärksamhet riktad på provinsen Anatolie, såsom en lämplig anfallspunkt mot Turkiet.

Anatolie är en mindre provins i Turkiet, beläget i sydvästra delen av landet mot Meredianssjön, och anses hava stor betydelse för Turkiets handelsförbindelser.

Imperiekonferensen får [illegible]risk betydelse.

De närvarande premiärministrarna äro den nya tidens banbrytare, säger Baldwin.

Harmoni råder.

Frågor som beröra det framtida brittiska imperiets sammansättning äro nu under behandling av de vid imperiekonferensen i London närvarande ministrarna. Det väntas, att rekommendationer skola framläggas, som, i händelse de antagas av de olika ländernas parlament, skola få vidsträckta följder i fråga om den politiska utvecklingen inom imperiet. Konferensen kommer därför att få stor historisk betydelse. Det rapporteras, att frågan angående de olika staternas jämlikhet med moderlandet intar en mycket viktig plats i sammanträdets förhandlingar. Premier Hertzog fasthäller fortfarande vid att de olika dominionerna erhålla en skriftlig deklaration, i vilken besittningarna tillerkännes lika auktoritet med moderlandet. En sådan skrivelse skulle för framtiden få tjäna som kolonernas oktrojerade författning. Trots det att vissa meningsutbyten ägt rum i samband med denna fråga, har dock intet som helst tecken till oenighet eller brytning visat sig och stämningen vid konferensen är den allra bästa. Premier Hertzog har själv yttrat, att han uppskattar konferensens arbete samt anser det vara av stor vikt att de olika dominionerna blivit satta i tillfälle att grundligt diskutera denna sak. Han har särskilt påpekat fördelarna av personligt umgänge vid en uppgörelse av denna natur och säger sig vara av den åsikten, att alla misstörståelser skola med säkerhet undanrödjas.

Vid en av premierministrarna besökt bankett i London erinrade premier Baldwin bl. a. om att det engelska imperiet för några tiotal år sedan bestod av blott 13 kolonier. Detta imperi tillhör nu historien och ett annat har trätt fram i dess ställe—kompanjonskapet av fria nationer, såsom förhållandet är i dag. "Men," sade han, "en författare har med avseende på imperiefrågan sanningsenligt nog påpekat, att vi nu nått det stadie, då ett tredje och nytt skede kommer att inträda i imperiets historia, ett imperie, som har sig ålagt stora pionjäruppgifter. Våra besökande premierministrar äro därför den nyare tidens pionjärer, och jag är av den åsikten, att dessa folkrepresentanter skola återvända till sina respektive hemland med förnyad styrka och nytt mod att medels framstegsvänliga metoder befrämja imperiets sammanhållning." Visserligen kunde premier Baldwin icke för tillfället tillkännagiva de beslut, som fattats vid konferensen, men han var viss om att han med sina kollegers samtycke kunde meddela, att konferensen präglats av utomordentlig harmoni och att en genomträngande önskan att på

(Forts. å sid. 2.)

Röda Emma Goldman har blivit tämjd.

Anti-kristkvinnan, som reste till Sovjet för att finna paradiset, nu återkommen.

Tiden har gjort, vad fängelser och polisförhör icke kunnat göra!

Tiden har tämjt Emma Goldman!

Tiden har gjort henne mjuk, och förmått henne att resignera! Den annars så stridslystna o. oövertalbara kvinnan har frångått en del av sina bergfasta principer, principer som kostat henne plågsamma förhör och nedpressande fängelsestraff. Hon är ej längre denna revolutionerande samhällsförbättrare som vi lärt känna i henne, hon har blivit en enkel och stillsam liten kvinna, som nu vill verka för att gottgöra det orätta hon förkunnat för en häpen värld.

Tiden läker alla sår, och en dag kunna vi i namnet Emma Goldman kanske få hälsa en sund tankeriktning, en förståndig världsförbättrare, som utan stora later och hårda ord, kan föra upplysningen framåt på en jämnare väg.

Tiden förmår att göra underverk, och ett underverk är det att den frukstade Emma Gildman kunnat frångå sina förra principer, och nu vill verka för en mindre revolutionerande samhällsförbättring!

Tiden kommer alltid fram med nya hypoteser och nya tankeriktningar och att neutralt kunna följa dessa förbättringar är en stor sak, en större sak är det att kunna erkänna sin underlägsenhet i dessa frågor, men den största saken är dock att kunna medgiva en oriktig hypotes, när man blir förebragt en avgörande bevisning.

Emma Goldman reste till Sovjet, fylld av längtan att få lära känna detta "jordens paradis", och där få leva och verka bland "paradisets" innevånare, men hon har kommit tillbaka, stukad, missmodig och besviken. Men hon kände sin själ fylld av en inre glädje, att ha blivit överbevisad om sina oriktiga åsikter, och som en stor personlighet vill hon nu inviga sitt återstående liv till att föra ut detta meddelande till sina stora anhängareskarer. Det ligger ett stort arbetsfält framför henne, och hon kommer kanske att bliva bemött med misstro och vanvördnad. Hon vet detta, men hon kan inte förmås att ändra åsikt, hon önskar giva världen den rätta uppfattningen om världen, och hennes mission är stor och stolt. Hon har blivit en gammalmodig kvinna, en "old-fashioned woman" skulle canadensaren säga, och där ligger hennes största gärnning begravd, de orden tolka hennes karaktär bättre än tusentals vackra fraser skulle kunna göra.

Tiden har gjort, vad fängelser och polisförhör icke kunnat göra!

Tiden har tämjt Emma Goldman!

Carolus.

De svenska kommunisternas revoltplaner.

Kulsprutorna inköptes sedan polisen fått kännedom om förberedelserna.

Polismästare Härleman har som förut nämnts inkommit till överståthållaren med den av socialministern begärda fullständiga utredningen om polisens kulsprutor och den slutliga utredningen föreligger nu färdig. Enligt direktiven skule därvid särskilt angivas, huruvida vid det tillfälle, då ifrågavarande vapen anskaffades, någon anledning att befara uppror förelåg. Det framgår av polismästarens yttrande, att vapnen anskaffats sedan polisen fått kännedom om vissa kommunistiska revoltplaner i Stockholm.

Polismästaren framhåller i sin skrivelse bland annat att förhållandena i Sverige visserligen icke erbjuda stora möjligheter för kommunisterna att omsätta sina revolutionsteorier i handling. Men den som tror sig kunna bedöma deras verksamhet enbart efter de yttringar av desamma som komma till allmän kännedom får lätt en oriktig föreställning om dess betydelse. Man får icke glömma att den kommunistiska sammanslutning, såsom en förening av en betydande internationell organisation, har att följa de hemliga anvisningar den därifrån erhåller och att utländska intresse kunna vilja framdriva ett revolutionärt företag även om ett sådant försök för svensk uppfattning synes vara dömt att misslyckas. Man får icke heller glömma, att utländska förvecklingar, vari t. ex. något grannland kan bli indraget, lätt kunna åstadkomma upphetsning och förändra situationen i vårt land. Det är ett för polisen väl känt förhållande att det i all hemlighet bedrives ett omfattande arbete för stärkande o. utveckande av den svenska kommunistiska organisation. Man bereder sig här uppenbarligen med all iver på att kunna förverkliga det eftersträvade målet och det finnes icke något tvivel om att man menar fullt allvar med dessa förberedelser.

Vad särskilt angår situationen vid den tidpunkt då förutnämnda vapen anskaffades, nämligen under våren 1925, kan jag meddela att det då hade kommit till polisledningens kännedom att under februari månad sam-

(Forts. å sid. 3.)